

[Hilmar Baunsgaard.]

derne. Det skulle jo så være den fordel, vi skulle udnytte. Da dette, at vi køber mere i udlandet, end vi sælger dertil, medfører, at det er en større varemængde, der bliver fordyret, end der får fordel af devalueringen, er det helt nødvendigt, at den første opgave må blive at modvirke den følge, der kommer for vort pris- og omkostningsniveau, som under alle omstændigheder vil gå i vejret, men altså ikke skulle gøre det i en sådan grad, at vi fuldstændig reducerer de fordele, vi eventuelt kunne opnå på eksportmarkederne. Og der er en række ting nødvendige.

Det radikale venstre er enigt med regeringen i, at når dette er vilkårene, må avancerne med i bedømmelsen, og ingen vil kunne være uenig med regeringen i, at i første omgang ville der, uden indgreb på dette område, være en mulighed for, at visse varer steg, gav en forøget avancemulighed for nogle alene som følge af devalueringen.

Men det må jo også siges, at dette er kun en enkelt side af et mangesidet problem. Spørgsmålet er, om det er den væsentligste side. Herom kan man have sine tvivl. Et avancestop kan i hvert fald ikke stå alene. Skal det få positive virkninger, må det suppleres, og det har jeg også forstået regeringen er indstillet på. Svagheden er, hvad regeringen selvfølgelig godt selv ved, at vi kun har fået ganske vage antydninger af, hvordan det andet skal iværksættes, medens vi har fået en ganske kontant anvisning på, hvordan man tænker sig avancestoppet gennemført. Igen, må jeg sige, står man i den situation, som ansvarlig politiker, at det bliver ganske overordentlig svært, når man får så skævt et grundlag for at tage stilling, som regeringen her giver os, på forhånd at sige, at man tager det medansvar. Hvis det kun er den ene ting, der bliver rigtigt gennemført, bliver virkningen totalt skæv, og derfor må éns stilling altså afhænge af, hvordan man tænker sig de andre ting gennemført. Jeg håber oprigtigt, at lidt mere udtømmende oplysninger end dem, vi fik i

statsministerens redegørelse, vil være mulige at få allerede i det udvalgsarbejde, der skal finde sted i forbindelse med det fremsatte lovforslag om avancestop.

Må jeg for ligesom at illustrere, hvor vanskeligt det er at gribe ind i den økonomiske mekanisme — og det ligegyldigt, hvilke dele af den man vil gribe ind i — prøve at give en ganske kort bedømmelse af nogle af virkningerne af det forslag, den højtærede handelsminister har fremsat.

Man kan være enig, og det er vi altså, i, at avancerne må inddrages i følgevirkningerne. Men det er jo ikke så enkelt, at hvis man siger: der skal være totalt avancestop fra og med i dag på varelagrene, så har man skabt ligestilling, rimelighed. For som det ærede medlem hr. Poul Møller allerede nævnte: dette, at man siger, der må ikke tages mere, end varen kostede i går, så længe den nu altså haves på lager, bruttoavancen skal være den samme, betyder en øjeblikkelig beslaglæggelse af en vis del af varelageret, fordi genanskaffelsesprisen bliver højere. Det er klart. Men det er også indlysende, at virkningen bliver forskellig alt efter om det er en handlende, der køber sine varer i et område, hvor der er devalueret, eller i et område, hvor der ikke er devalueret. Den, der skal købe hjem i dollars eller i tyske mark, eller hvad det nu er, der ikke er devalueret, bliver hårdere ramt end den, der skal købe hjem i sterling. Virkningen er altså forskellig alt efter, hvor man traditionelt henter sin vareforsyning.

En anden virkning er den, at det spiller en overordentlig stor rolle, om man har økonomisk basis for at handle kontant eller må handle på kredit, og i dette som i andre af livets forhold er det desværre sådan, at det er dyrest at være fattig. Den, der skal købe på kredit og har købt fra et ikke-devalueret område i dollars eller i mark, rammes af devalueringen. Hvis han havde betalt de dollars, han skyldte, i går, havde kursen været 6 kr. 96 øre; har han ikke betalt i går, skal han i dag betale en dollar med 7 kr. 50 øre. Den, der har betalt, får ikke